

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/u-z/jan-zielinski/9711-jan-Zielinski.html>
01.05.2025, 17:31

st. strażnik **Jan Zieliński**. Urodził się 25 stycznia 1909 r. w Sielcu (pow. tarnobrzeski, woj. lwowskie), gdzie jego rodzice, Maria i Józef, posiadali niewielkie gospodarstwo. Po ukończeniu w 1921 r. czteroklasowej szkoły powszechnej w swojej rodzinnej miejscowości, został zapisany do Państwowego Gimnazjum Humanistycznego im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnobrzegu. W piątej klasie gimnazjum przeniósł się na rok do bursy, prowadzonej przez ks. kan. Tomasza Gunię. Przez kolejne lata nauki utrzymywał się sam, udzielając korepetycji. W 1929 r. zdał maturę. W czasie nauki w tarnobrzeskim gimnazjum wstąpił do harcerstwa i przez dwa lata był drużynowym I Drużyny Harcerskiej im. Hetmana Stefana Żółkiewskiego.

W 1929 r. rozpoczął studia na kierunku prawno-ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego, lecz będąc na trzecim roku, został powołany do służby wojskowej. Skierowano go do kompanii podchorążych rezerwy 17 pułku piechoty w Rzeszowie. Dnia 24 czerwca 1933 r. ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty z wynikiem bardzo dobrym w stopniu plutonowego i otrzymał przydział do 38 pułku piechoty Strzelców Lwowskich w Przemyślu. Rozkazem Ministerstwa Spraw Wojskowych dnia 20 września 1933 r. przeniesiono go do rezerwy w stopniu sierżanta podchorążego[1]. Po odbyciu obowiązkowej służby wojskowej wrócił do przerwanych studiów, które ukończył w czerwcu 1935 r., uzyskując tytuł magistra praw. Był dwukrotnie powoływany na ćwiczenia wojskowe (5.08-14.09.1935 r.; 31.05-26.06.1937 r.) w 3 pułku piechoty Legionów, a w międzyczasie (1 stycznia 1936 r.) awansował na stopień podporucznika rezerwy[2].

W latach 1929 - 1932 r. aktywnie uczestniczył w działaniach Wojewódzkiego Związku Młodzieży Wiejskiej „Siew”[3], od 1933 r. był członkiem Związku Akademickiego Myśl Mocarstwowa, w którym pełnił funkcję kierownika działu personalnego[4].

Po ukończeniu studiów wyższych aplikował na różne posady w administracji państwowej, jednak nie został nigdzie zatrudniony. W sierpniu 1937 r. wysłał list do Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, w którym przedstawił swój życiorys i opisał problemy ze znalezieniem pracy. Jednocześnie prosił o przyjęcie go do służby w Straży Granicznej. Jego niecodzienne podanie zostało przesłane przez Adiutanturę Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych do Komendy Straży Granicznej.

Jan Zieliński został przyjęty do służby dnia 1 września 1937 r. w stopniu starszego strażnika z przydziałem do Placówki II linii Poznań[5]. Dnia 9 marca 1938 r. na własną prośbę przeniesiono go na stanowisko pomocnika komendanta Komisariatu Zaborowo (Inspektorat Graniczny Leszno)[6]. Tuż po przyjęciu do służby został zobligowany do podpisania oświadczenia o rezygnacji z roszczenia sobie praw do mianowania oficerem Straży

Granicznej w przypadku uzyskania stopnia oficerskiego w wojsku. Mimo to podnosił swoje kwalifikacje. W czasie od sierpnia do grudnia 1938 r. brał udział w IX kursie doszkolenia dowódców, zastępców i kandydatów na dowódców placówek, zorganizowanym przez Centralną Szkołę Straży Granicznej[1]. Szkolenie ukończył 11 grudnia tego samego roku uzyskując wynik bardzo dobry z wyróżnieniem. Z początkiem maja następnego roku zatwierdzono go na stanowisku zastępcy komendanta Komisariatu Zaborowo[8]. W tym samym miesiącu złożył podanie o zwolnienie ze służby, a przełożeni uwzględnili tę prośbę i Jan Zieliński odszedł z formacji mundurowej z końcem maja 1939 r.[9] Prośbę o zwolnienie motywował koniecznością spłacenia stypendium i pożyczki otrzymanych w czasie studiów. Chciał ponadto założyć rodzinę i pomóc finansowo rodzicom. Otrzymał lepszą ofertę pracy w Państwowych Zakładach Lotniczych w Mielcu, dokąd odszedł ze Straży Granicznej.

Pracę w PZL podjął 1 czerwca 1939 r. obejmując stanowisko szefa ochrony. Po wybuchu II wojny światowej ewakuował fabrykę do Rumunii. Uniknął internowania i przedostał się do Francji, gdzie jako dowódca plutonu służył w 1 plutonie 2 kompanii 1 batalionu 2 pułku 1 Dywizji Grenadierów. Zginął pod Lagardé (pn.-zach. Francja) 18 czerwca 1940 r. Odznaczony pośmiertnie Orderem Virtuti Militarii V kl[10].

[1] Rozkaz Ministerstwa Spraw Wojskowych, Biuro Ogólno- Organizacyjne l. 2756/7/32.

[2] Dziennik Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych nr 5/36.tj., lok. 123.

[3] Organizacja powstała w 1926 r. w wyniku rozłamu (spowodowanego podporządkowaniem sanacji) Centralnego Związku Młodzieży Wiejskiej. Powstały wtedy: Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici” i Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej „Siew”.

[4] Studencka organizacja założona w 1926 r., w latach 1926-1929 działała pod nazwą Akademicka Młodzież Zachowawcza, propagowała idee propaństwowe.

[5] ASG, 1/66, Rozkaz Wielkopolskiego Inspektoratu Okręgowego nr 24, pkt. 2 z dnia 24.09.1937 r. na podstawie rozkazu Komendy Straży Granicznej (L. 3984/Pers/37 z dnia 13.09.1937 r.)

[6] ASG, 450/18, Rozkaz Inspektoratu Granicznego Leszno nr 7, pkt. 2 z dnia 8.04.1938 r.

[7] ASG, 450/18, Rozkaz Inspektoratu Granicznego Leszno nr 17, pkt. 4 z dnia 4.08.1938 r. Wyznaczony na kurs rozkazem Komendy Straży Granicznej z dnia 7.07.1938 r. (L.K.G.S.G. 847/Tj/Wyszk.).

[8] ASG, 1/68. Rozkaz Komendy Wielkopolskiego Okręgu Straży Granicznej nr 12, pkt. 2 z dnia 4.05.1939 r. Zatwierdzony na stanowisku rozkazem Komendy Głównej Straży Granicznej (L. dz. 2431/Pers/39 z dnia 29.04.1939 r.)

[9] ASG, 416/108.

[10] Rozkaz dzienny nr 99 gen. Bronisława Ducha z 21.06.1940 r.

Opracował: **Maciej Zieliński**

 Pokaż opis pliku	 Pokaż opis pliku	 Pokaż opis pliku
		

[Pokaž opis pliku](#)

[Pokaž opis pliku](#)

[Pokaž opis pliku](#)

[Pokaž opis pliku](#)